

หลักสูตรอบรม

การเรียนรู้ประสบการณ์

การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ

โครงการร้อยใจรักษ์

หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 65 วันที่ 17 – 18 มิถุนายน 2562

ผู้เข้าร่วมอบรม 58 คน

จาก ทต.เวียงเชียงแสน อ.เชียงแสน จ.เชียงราย



นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษาศาสนา

ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ

กล่าวต้อนรับคณะผู้เข้าร่วมอบรมฯ จากเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน อ.เชียงแสน จ.เชียงราย ดังนี้

1. ความเป็นมาของโครงการร้อยใจรักษ์ เป็นโครงการตามพระดำริของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี โดยให้มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระราชูปถัมภ์เข้ามาดำเนินการโดยใช้การพัฒนาทางเลือก ด้วยศาสตร์พระราชา และ ตำราแม่ฟ้าหลวง ด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่และให้โอกาสคนในการ ลด ละ เลิก ยาเสพติด อย่างยั่งยืน

2. การขยายผลโครงการร้อยใจรักษ์ โดยมีพลอากาศเอกประจิน จั่นตอง รองนายกรัฐมนตรี และ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม มาตรวจเยี่ยมโครงการฯ และกล่าวว่าปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาระดับประเทศ ไม่ใช่เพียงที่บ้านห้วยส้านยาเสพติดหลักที่เข้าสู่ประเทศผ่านทางชายแดนภาคเหนือ 86% จึงขอให้มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ขยายผลโครงการร้อยใจรักษ์ไปใน พื้นที่ชายแดน 4 จังหวัด 19 อำเภอ 119 อบต. และให้มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ดำเนินการฝึกอบรมให้ความรู้แนวทางพระราชดำริ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”

3. สิ่งที่คาดหวังในการอบรม คือ การมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนจากทุกคน และการนำประสบการณ์การเรียนรู้แนวทางพระราชดำริหลักการทำงาน และศาสตร์พระราชา “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองอย่างเหมาะสมกับชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาของชุมชน โดยชุมชนเป็นแกนหลักในการดำเนินงาน และท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณ

หลักการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน



นายฉัตรชัย คิตอ่าง เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง
ในพระบรมราชูปถัมภ์ บรรยายโดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ
คือ

1. การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง โดยดูทั้งใน
เรื่องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้โอกาสและ
ทางเลือกที่ดี ให้ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเองและอยู่กับ
ชุมชนได้

2. การพัฒนาตามลำดับขั้น ซึ่งมี 3 ระยะ คือ ขั้น
อยู่รอด ดูจากการมีข้าวกินตลอดปี สามารถเข้าถึงโครงสร้าง
พื้นฐานและไม่สร้างหนี้เพิ่ม ขั้นพอเพียง คือ มีรายได้มั่นคง
สามารถเพิ่มผลผลิตได้ และขั้นยั่งยืน คือ การมีเงินออม มี
การรวมกลุ่มและพึ่งพาตนเองได้

3. การพัฒนาเชิงพื้นที่ คือ การพัฒนาที่ครอบคลุม
ทุกมิติ ตลอดทั้งกระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ
โครงการร้อยใจรักษ์มีการสำรวจข้อมูลจริงร่วมกับหน่วยงาน
ต่างๆ การคืนข้อมูล เพื่อให้ชาวบ้านรู้สาเหตุของปัญหาของ
ตนเอง และประเมินความพร้อมของชาวบ้านในการสละ
แรงงาน

4. การวัดผลการพัฒนาที่ชาวบ้านได้อะไร โดยดู
จากผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ในแต่ละมิติ ที่ทำให้ผลผลิตของ
ชาวบ้านเพิ่มขึ้นและนำไปสู่การสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น



มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์
ปลูกป่า ปลูกคน

ปลูกคน

ด้วยเป้าหมาย



ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การพัฒนาระบบน้ำ

เรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ การกักเก็บน้ำโดยใช้อ่างพวงขอยซีเมนต์ (Soil Cement) การปล่อยลงไปที่แปลงเกษตรด้วยระบบกัลกน้ำ การพัฒนาระบบน้ำใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการประชุม และชาวบ้านต้องสละแรงงานการทำงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานราชการ ท้องที่ท้องถิ่น โดยที่โครงการฯ ออกค่าวัสดุอุปกรณ์ให้



การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : การผสมดินตอปูน มีอัตราส่วนเป็นอย่างไร

ตอบ : ส่วนผสม ปูนแดง 1 กระสอบ ต่อ ดิน 50-60 บุงก็

ถาม : ในบ่อสาธิตนี้ ใช้ปูนประมาณกี่กระสอบ

ตอบ : 91 กระสอบ

ถาม : การนำน้ำมาบนอ่างพวงสันเขา มีวิธีการอย่างไร

ตอบ : ใช้ระบบกัลกน้ำ ลำเลียงจากแหล่งน้ำที่อยู่บริเวณด้านบนให้ไหลลงมายังอ่างพวงสันเขาที่อยู่บริเวณล่าง

ถาม : การนำน้ำจากแหล่งน้ำที่อยู่บริเวณด้านล่างอ่างพวงสันเขา มีวิธีการจัดการอย่างไร

ตอบ : สามารถใช้ระบบตะบันน้ำ สำหรับการลำเลียงน้ำจากด้านล่างขึ้นมายังด้านบน

ถาม : ในพื้นที่โครงการทำไมไม่เจาะบาดาล

ตอบ : สาเหตุที่ไม่เจาะคือราคาค่าเจาะจะสูง

ถาม : ในหมู่บ้านห้วยส้านบริโภคน้ำประปาภูเขาหรือไม่

ตอบ : ใช้บริโภค แต่จะมีเครื่องกรองน้ำอีกครั้งเพื่อให้สะอาดมากขึ้น

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 เกษตรพอเพียง

พืชระยะยาวไม้ผล

เรียนรู้การปลูกไม้ผลระยะยาว เช่น เงาะ ทุเรียน ส้ม กาแฟ มะม่วง กล้วย ส้มโอ อาโวคาโด ฯลฯ โดยไล่ระดับตามความต้องการน้ำของพืช และความสูงของพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตของชาวบ้านและสร้างรายได้ เป็นการจัดการแบบองค์รวม แบ่งพื้นที่เป็นป่าอนุรักษ์ ป่าใช้สอย เนินเขา ที่ดอน และที่นา นอกจากนี้ พัฒนา ต่อยอดไม้ผลเดิมในพื้นที่ ได้แก่ พัฒนาคุณภาพมะม่วงน้ำดอกไม้ เพื่อการส่งออก CP และดอยคำ เป็นแหล่งตลาดรับซื้อผลผลิตและการส่งเสริมปลูกกาแฟโรบัสต้า



การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : ในกรณีที่มีมะม่วงนวลคำ มีปริมาณผลผลิตสูง ทำให้ไม่สามารถขายได้ ได้มีการแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าบ้างหรือไม่

ตอบ : สำหรับมะม่วงนวลคำ ทางกลุ่มวิสาหกิจเคยทำการแปรรูป แต่ยังไม่ได้ผลตอบรับที่ดีมากเท่าที่ควร จึงแก้ไขปัญหาโดยการเปลี่ยนยอดสายพันธุ์ เพื่อขายส่งในรูปของผลผลิตจะได้ราคาที่สูงกว่า

ถาม : ผลผลิตของมะม่วงน้ำดอกไม้ที่ส่งออกขาย จะส่งออกแบบดิบหรือสุก

ตอบ : ส่งออกแบบสุก แต่ความสุกของมะม่วงต้องประมาณ 70%

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 ความมั่นคงทางอาหาร

ข้าว พืชอายุสั้น 1 ไร่ 1 แสน

การเพิ่มผลผลิตข้าว ข้าวพันธุ์อีโต้เป็นพันธุ์ท้องถิ่น โดยใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว ซึ่งจากเดิมได้ 600 กิโลกรัม/ไร่ เปลี่ยนมาเป็น 800 1,000-กิโลกรัม/ไร่ มีการทำการเกษตรผสมผสานแบบครบวงจร 1 ไร่ 1 แสน (เป้าหมาย คือ อยากรู้ คนที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน มาทดลองทำแปลงเกษตรผสมผสานในพื้นที่ 1 ไร่ มีการปรับปรุงดินด้วยการห่มดินและปลูกพืชสลับหมุนเวียนกัน ทั้งพืชระยะสั้น ระยะยาว และการทำปุ๋ยสัตว์)



การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : สูตรปุ๋ยนี้ สามารถใช้กับพืชได้ทุกชนิดหรือไม่

ตอบ : สามารถใช้ได้กับพืชทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นพืชสวนหรือพืชไร่

ถาม : ในพื้นที่นี้สารชีวภัณฑ์ที่เห็นผลชัดเจนที่สุด คือชนิดใด

ตอบ : สารไตรโคเดอมา เนื่องจาก ในพื้นที่นี้มีแมลงประสบปัญหาโรครากเน่า การใช้สารไตรโคเดอมาจึงมีส่วนสำคัญในการช่วยรักษาโรคพืชได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ถาม : วิธีการใช้งานสารชีวภัณฑ์เป็นอย่างไร

ตอบ : สำหรับเชื้อไตรโคเดอมา นำหัวเชื้อมา 1 ถุง ละลายในน้ำสะอาด 100 ลิตร และสำหรับเชื้อเมธาไรเซียมและบิวเวอร์เรีย นำหัวเชื้อมา 1 ถุง ละลายในน้ำสะอาด 40 ลิตร จากนั้นทำการกรองแยกกาก นำเฉพาะส่วนน้ำไปฉีดพ่นในแปลงการเกษตรในลำดับต่อไป

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 การทำปศุสัตว์

การส่งเสริมปศุสัตว์ เริ่มจากการสำรวจความต้องการของชุมชนว่าต้องการเลี้ยงสัตว์ประเภทใด การส่งเสริมประกอบด้วย สนับสนุนพันธุ์สัตว์ให้แก่ชุมชน ได้แก่ ไก่ดำภูพาน เป็ดกากีแคมเบลล์ ส่งเสริมกองทุนอาหารสัตว์ โดยถ่ายทอดความรู้การทำอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนค่าอาหาร กองทุนวัคซีนให้ชาวบ้านทำวัคซีนเอง เพื่อลดปริมาณการตายของสัตว์



การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : กองทุนพันธุ์สัตว์ ตั้งขึ้นมาเพื่อใช้ชาวบ้านมีรายได้จากการขายปศุสัตว์ใช้หรือไม่ และหากชาวบ้านต้องการขาย จะสามารถขายได้ที่ใด

ตอบ : ทางโครงการจะส่งเสริมให้ชาวบ้านเลี้ยงและทานในครัวเรือน หากมีปริมาณมากต้องการขาย จะขายในชุมชนกันเอง และทางโครงการจะมีส่วนช่วยเหลือในการรับซื้อด้วย

ถาม : วัคซีนที่นำมาสอนให้ชาวบ้าน เป็นวัคซีนจากหน่วยงานรัฐบาลใช้หรือไม่

ตอบ : วัคซีน ได้นำมาจากปศุสัตว์อำเภอ และให้ทีมปศุสัตว์เคลื่อนที่ ที่ได้ผ่านการอบรมมาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว มาทำวัคซีนให้แก่ชาวบ้านในพื้นที่ ให้ชาวบ้านสามารถทำได้ เพื่อลดปัญหาโรคระบาดในพื้นที่ และลดอัตราการตายของสัตว์ลงได้

ถาม : การเลี้ยงไก่ จำเป็นหรือไม่ที่ต้องสร้างโรงเรือน

ตอบ : ควรต้องสร้างโรงเรือน เพื่อการรักษาพันธุ์ที่ดี และลดปัญหาโรคระบาดในพื้นที่ร่วมด้วย

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด



นางรัชณี : เป็นชาวบ้านห้วยสำนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งการค้าและเสพ แต่เป็นผู้ใช้เงินที่ได้จากการค้ายาเสพติด ไม่เคยทำงานหาเงินเอง มีญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงให้เงินใช้ตลอด ใช้ชีวิตสุขสบาย เมื่อผู้มีอิทธิพลถูกจับตัวไปและโครงการร้อยใจรักษ์เข้ามา เป็นการเปิดโอกาสให้ชาวบ้านมีสิทธิเสียงมากขึ้น หมู่บ้านเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ตอนนี้ทำงานเป็นลูกจ้างโครงการรายวัน ก็ใช้เงินประหยัด แต่ก็ภูมิใจที่หาเงินมาเลี้ยงครอบครัวได้ด้วยตนเอง

นายส่องแสง : สาเหตุที่ติดยาเริ่มจากเสพตามพ่อ เคยถูกจับติดคุก 2 ปี 6 เดือน ข้อหาครอบครองยาบ้า 25 เม็ด และเคยฆ่าตัวตายเพราะความกดดันจากพี่น้อง ได้กินยาฆ่าแมลงยาฆ่าหญ้าแต่รอดมาได้ เมื่อโครงการเข้ามาจึงสมัครใจเข้าร่วมโครงการ จุดเปลี่ยนที่อยากจะเลิกจริงเพราะอยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง และอยากจะทำความดี ตอนนี้เข้ามาทำงานเป็นลูกจ้างโครงการฯ ชีวิตเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น



นายมานิต : เป็นคนสุพรรณบุรี มาได้ภรรยาหมู่บ้านบ่านยะผ่า สาเหตุที่เสพยา เนื่องจากเครียดกับปัญหาชีวิตมั่วๆ เข้าร่วมโครงการครั้งแรก โดยได้รับคำแนะนำจากคนรอบข้าง อีกทั้งตนสนใจเข้าอาสามาสมัครบำบัด หลังจากเสร็จสิ้นการบำบัดคนในชุมชนให้การต้อนรับดีมาก วางแผนชีวิตว่าจะสร้างบ้านให้เสร็จและเก็บเงินเพื่ออนาคตของลูก

นายสมบุรณ์ : ติดยาเพราะคบเพื่อนที่ไม่ดี เพื่อนจะไม่ให้เข้ากลุ่มถ้าไม่เสพด้วย เริ่มเสพมาตั้งแต่อายุ 13 เสพทั้งชาย ผงขาว เคยบำบัดหลายครั้งแต่ก็กลับทำเหมือนเดิม เพราะสภาพแวดล้อมรอบข้างเหมือนเดิม การเข้าร่วมโครงการอาสาทำดี มีพี่ๆ ทหารเป็นผู้ดูแลที่ดี และมีหมอดูแลที่ดี พี่ เพื่อนรอบข้างให้กำลังใจ ปัจจุบันครอบครัวให้อภัย คนรอบข้างให้กำลังใจ และให้โอกาสในการเริ่มต้นชีวิตใหม่



คำถามจากผู้เข้าร่วมจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ถาม : ตอนเสพผงขาวกับยาบ้า มีอาการประสาทหลอนบ้างหรือไม่

ตอบ : นายสมบุรณ์ : ไม่มี อาการประสาทหลอนจะเกิดขึ้นกับบางคน อยู่ที่คนเสพเองว่ามีจิตที่อ่อนหรือจิตที่แข็ง

ถาม : ตอนเลิกเสพยาเสพติดมีอาการผลกระทบข้างเคียงต่อร่างกายบ้างหรือไม่

ตอบ : นายสมบุรณ์ : ผลกระทบข้างเคียง อยู่ที่ว่าผู้เสพใช้ยาเสพติดชนิดใด ถ้าเสพฝิ่น จะมีการปวดกระดูก แต่ถ้าเสพยาบ้า แค้นนอนพักผ่อน 2-3 วัน อาการก็จะปกติ

บทบาทของภาคราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์



นายสุรัตน์ สุจาศิริวงศ์ ผู้ใหญ่บ้านบ้านเมืองงาม

ได้ ก่อนมีโครงการฯ มาในพื้นที่ในชุมชนมีปัญหากลุ่มผู้มีอิทธิพลและยาเสพติด อยู่ในระดับรุนแรงทำให้คนในชุมชนเกิดความเดือนร้อนในการใช้ชีวิตมาก หลังจากโครงการเข้ามาดำเนินการมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาเป็นจำนวนมากทั้งส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาร่วมเป็นจำนวนมากและได้จัดประชุมเพื่อหาความร่วมมือในการดำเนินการ ซึ่งมีชาวบ้านเข้าร่วมมากกว่า 80% และที่ประชุมเห็นด้วยที่จะเข้าร่วมโครงการร้อยใจรักษ์ทั้งหมด ในการดำเนินการช่วงแรกมีบ้านห้วยसान หมู่ที่ 10 เข้าร่วมโครงการต่อมาได้มีการดำเนินการต่ออีก 3 หมู่บ้านและเข้าร่วมการพัฒนาโครงการเป็นต้นแบบการพัฒนา

นายดวงแก้ว ยานทา ผู้ใหญ่บ้านบ้านเมืองงาม

เหนือ ในช่วงขั้นแรกของการดำเนินการคือศึกษาพื้นที่ สํารวจข้อมูลเศรษฐกิจสังคมหลังจากนั้นได้รวบรวมข้อมูล แล้วคืนข้อมูลให้แก่ชุมชน ได้จัดกระบวนการในการค้นหาปัญหาที่ต้องการให้มีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยการประชุมซึ่งในเวทีการประชุมได้มีหลายหน่วยงานเข้ามาร่วมรับฟัง และได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา จากการจัดเวทีประชุมทำให้ได้แนวทางในการแก้ไข ดังนี้ ปัญหาความเป็นอยู่ ปัญหาอาชีพ และปัญหาสุขภาพ หลังจากรับทราบปัญหาแล้วหน่วยงานปกครองท้องถิ่นเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินการประชุมจัดทำกฎระเบียบหมู่บ้านเพื่อการบังคับใช้ในหมู่บ้านให้สำเร็จ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและได้ดูแลกันเอง



ได้กล่าวถึงโครงการอาสาทำดี เป็นการให้โอกาสของโครงการร้อยใจรักษ์ เป็นกระบวนการนำผู้เสพเข้ารับการบำบัดยาเสพติดควบคู่ไปกับการฝึกทักษะ ฝึกอาชีพ

ทั้งนี้ ได้กล่าวถึงการดำเนินโครงการขยายผลแหล่งน้ำไปหมู่บ้านเครือข่ายพื้นที่ข้างเคียงโครงการฯ ได้นำต้นแบบการพัฒนาของโครงการฯ ทั้ง 4 หมู่บ้านหลัก 20 หมู่บ้านย่อยนำไปปรับใช้ในการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ ซึ่งในปัจจุบันโครงการฯ ได้มีการขยายผลแหล่งน้ำจำนวน 11 หมู่บ้านแล้ว

คำถามจากผู้เข้าร่วมอบรมการแลกเปลี่ยนภาคราชการ

กับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์

รองนายกเทศมนตรีตำบลเวียงเชียงแสนแลกเปลี่ยนสถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน

ในพื้นที่เทศบาลตำบลเวียงเชียงแสนเป็นพื้นที่ที่ใช้ลำเลียงยาเสพติดผ่านเข้ามาในเขตพื้นที่ของ อ.เชียงแสน ซึ่งในพื้นที่ยังไม่ประสบปัญหาของผู้ค้า แต่ในส่วนใหญ่จะใช้เป็นเส้นทางลำเลียงเป็นเส้นทางผ่าน โดยในการป้องกันและปราบปราม รวมไปถึงการสกัดกั้น ควรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันทุกภาคส่วน เพื่อให้ปัญหายาเสพติดหมดไปเนื่องจากพื้นที่ชายแดนภาคเหนือเป็นพื้นที่หลักที่ยาเสพติดเข้ามาสู่ประเทศไทย และกระจายออกไปสู่ภูมิภาคอื่นๆ ฉะนั้นหน่วยงานทุกภาคส่วนต้องมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันเพื่อปัญหายาเสพติดในประเทศไทยจะได้หมดไป

สรุปกิจกรรมและมอบการบ้าน



นายณพัชร สิงห์ศักดิ์ ที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ

สิ่งที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ คือ การเรียนรู้ประสบการณ์งานพัฒนา 4 ฐาน ซึ่งสิ่งที่สำคัญ คือ การพัฒนาระบบน้ำ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ ทำให้เห็นได้ว่า หากไม่แก้ไขเรื่องเหล่านี้ ก็ไม่สามารถพัฒนาได้ ดังนั้น การดำเนินงานของโครงการร้อยใจรักษ์ จึงเน้นการพัฒนาพื้นที่โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน การระเบิดจากข้างใน ให้ชาวบ้านได้คิดที่จะลุกขึ้นมาเพื่อพัฒนาชุมชนหมู่บ้านของตนเอง ด้วยการให้ชาวบ้านมีส่วนร่วม รวมไปถึงการให้โอกาสคนที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมายได้มีโอกาสกลับมาเป็นคนดี หันมาประกอบอาชีพที่สุจริต ด้วยการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ โดยการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ชุมชนก็จะสามารถอยู่ได้ด้วยตนเอง และเมื่อชุมชนอยู่ได้ด้วยตนเองโดยไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับสิ่งผิดกฎหมาย ปัญหายาเสพติดก็จะค่อยลดหายไป เมื่อท่านกลับไปแล้วขอให้ทบทวนขั้นตอน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ซึ่งหลักสูตรนี้ได้เรียนรู้แค่เข้าใจ ต่อไปจะเป็นกระบวนการเข้าถึง ซึ่งอยู่ในหลักสูตรที่สอง ท่านต้องกลับไปดูข้อมูลในพื้นที่และมาฝึกปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การเสนอโครงการต่อไป



นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ

ได้มอบการบ้านสำหรับผู้เข้าอบรม 2 ข้อ คือ

- 1) ให้คัดเลือกผู้เข้าอบรมที่มาในรุ่นนี้ให้เหลือ 20 คน เพื่อมาฝึกปฏิบัติในหลักสูตรที่ 2 ระยะเวลา 5 วัน 4 คืน
- 2) ผู้เข้าอบรมกลับไปปรึกษาหารือเพื่อเสนอโครงการ แก้ไขปัญหาความต้องการของหมู่บ้านชุมชน

โดยมีหลักเกณฑ์ คือ

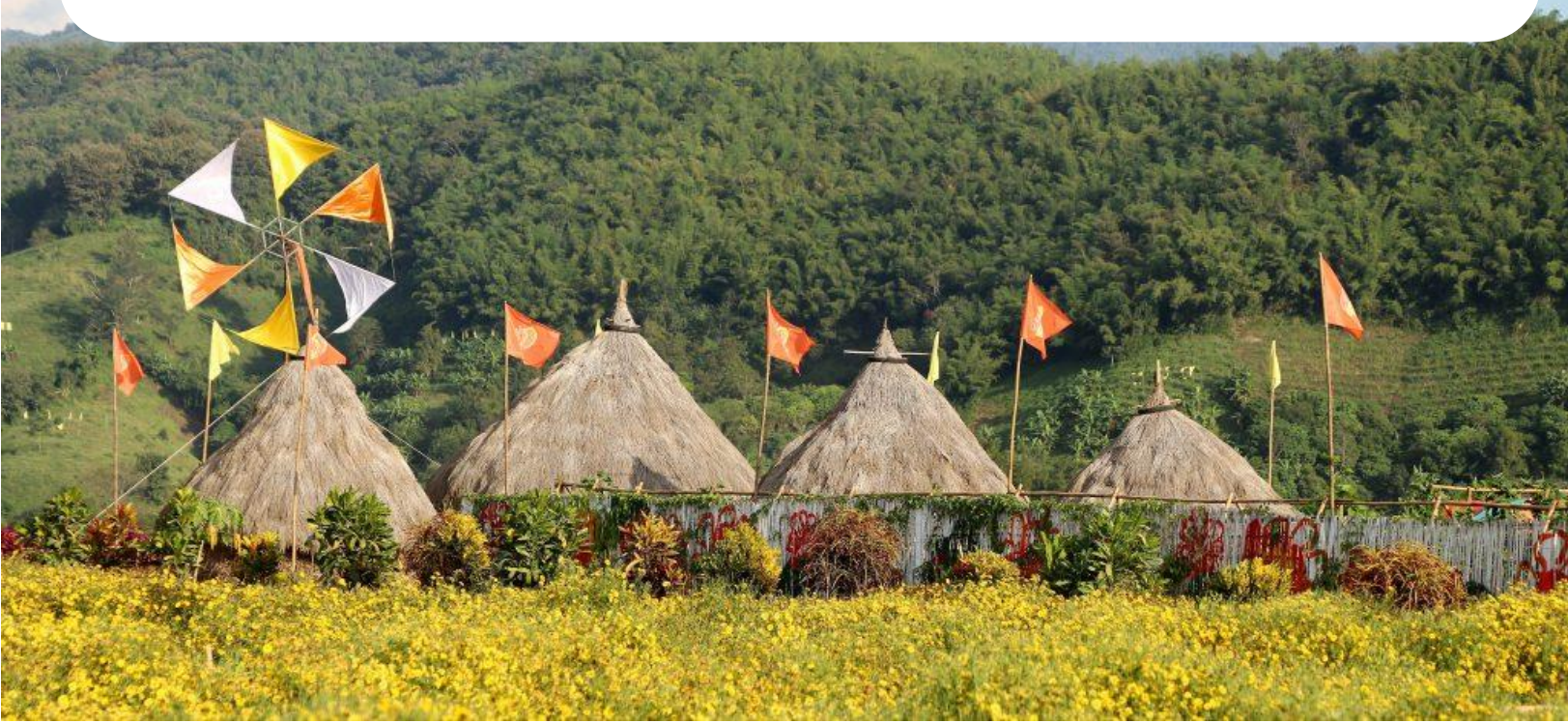
1. เป็นโครงการที่ต้องแก้ไขปัญหาในชุมชนของท่าน โดยผ่านการเห็นชอบจากประชาคมหมู่บ้าน
2. ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านแรงงาน อาหาร ระหว่างปฏิบัติงาน หรือการมีส่วนร่วมอื่นๆ
3. สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ จะมียกงบประมาณสมทบให้กับโครงการบางส่วน โดยงบประมาณหลักจะต้องมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น



สรุปกิจกรรมการอบรม



สิ่งที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ คือ กระบวนการที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การเรียนรู้ประสบการณ์งานพัฒนา 4 ฐาน ซึ่งหัวใจสำคัญ คือ การพัฒนาระบบน้ำ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ ทำให้เห็นได้ว่า หากไม่แก้ไขเรื่องเหล่านี้ ก็จะไม่สามารถพัฒนาได้ เมื่อท่านกลับไปแล้วขอให้ทบทวนขั้นตอน **“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”** ซึ่งหลักสูตรนี้ได้เรียนรู้แค่เข้าใจ ต่อไปจะเป็นกระบวนการเข้าถึง ซึ่งอยู่ในหลักสูตรที่สอง ท่านต้องกลับไปดูข้อมูลในพื้นที่และมาฝึกปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การเสนอโครงการต่อไป



สิ่งที่ได้เรียนรู้ และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่จากการอบรม

สิ่งที่ได้เรียนรู้

1. อ่างพวงสันเขามี่ 2 ประเภท คือ อ่างพวงพลาสติก และ อ่างพวงขอยซีเมนต์
2. การร่วมแรงร่วมใจการหาแหล่งน้ำในพื้นที่
3. การบริหารจัดการน้ำในชุมชน โดยการติดมิเตอร์
4. การสำรวจหาแหล่งน้ำในพื้นที่ ต้องหาในหน้าแล้ง
5. การส่งน้ำ โดยใช้ระบบกาลักน้ำ เพื่อการลำเลียงน้ำ จากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ
6. การจัดการน้ำในชุมชนอย่างเป็นเอกภาพ
7. การอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ
8. การจัดการพื้นที่ แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ ป่าใช้สอย ที่เนินเขา ที่ดอน และที่นา
9. การจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจในชุมชน เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การผลิตผลผลิตที่ได้มาตรฐาน และการต่อรองราคา ผลผลิตกับพ่อค้าคนกลาง
10. การปรับเปลี่ยนสายพันธุ์มะม่วงให้ตรงตามตลาดต้องการ
11. การคัดเกรดมะม่วง เพื่อให้การขายส่งได้ราคาที่สูงขึ้น
12. การปลูกพืชปรับภูมิทัศน์ในพื้นที่ เพื่อความสวยงามและให้ร่มเงาแก่ต้นกาแฟโรบัสต้า เช่น จั๋งดอกแดง เหลืองอินเดีย และหางนกยูง
13. การผลิตข้าวปลอดภัย โดยลดการใช้สารเคมี
14. การปลูกข้าวสายพันธุ์อีโต (กข 21) ซึ่งเป็นสายพันธุ์ดั้งเดิม
15. การใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพ และสารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมี
16. ปุ๋ยหมักชีวภาพ มี 2 ชนิด คือ สูตรพัวร์ และสูตรฮิวมิค
17. ใช้สารชีวภัณฑ์ 3 ชนิด คือ ไตรโคเดอร์มา บิวเวอร์เรีย และเมธาไลเซียม
18. การปลูกพืช 3 ระยะ คือ ระยะสั้น กลาง ยาว
19. การแปลงเพศมะละกอ โดยใช้ไม้ไผ่เสียบกลางลำต้น
20. การจัดการพื้นที่แปลง 1 ไร่ 1 แสน ประกอบไปด้วย การปลูกพืชผสมผสาน การเลี้ยงปลา และการทำปุ๋ยสัตว์
21. การเลี้ยงไก่ดำพันธุ์ภูพานทั้ง 3 สายพันธุ์ เป็ดเทศพันธุ์ บาบารี เป็ดเนื้อพันธุ์อู่เหลียง และเป็ดไข่พันธุ์กากีแคมเบล
22. การเลี้ยงหมูดำดอยตุง
23. การจัดตั้งกองทุนพันธุ์สัตว์ กองทุนยา/วัคซีน กองทุนอาหารสัตว์ และกองทุนสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์สำหรับคนยากจน
24. การขยายพันธุ์หญ้าเนเปียร์หวานอิสราเอล เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ใช้เลี้ยงสัตว์
25. สูตรอาหารลดต้นทุน โดยใช้ต้นกล้วยหมัก ร่วมกับน้ำตาลทราย และเกลือ
26. การตั้งทีมอาสาปศุสัตว์เคลื่อนที่ เพื่อลดอัตราการตายและการติดตามผล



สิ่งที่ได้เรียนรู้ และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่จากการอบรม

แนวทางการนำไปปรับใช้ในพื้นที่

1. การสร้างอ่างพวงสันเขาในพื้นที่ เพื่อใช้ในการเกษตร รวมถึงในครัวเรือนร่วมด้วย
2. การประยุกต์ใช้อ่างพวงสันเขาในพื้นที่ เป้าหมายคือ การดูน้ำจากลำน้ำโขงมาใช้ โดยใช้ระบบตะบันน้ำ
3. มาตรการการจัดตั้งกองทุนป้องกันไฟป่า
4. การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่
5. การใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้าน เรื่องการแปลงเศษมะละกอไปปรับใช้
6. การปลูกพืชผสมผสานในครัวเรือน เพื่อลดรายจ่ายร่วมกับการทำบัญชีครัวเรือน
7. การนำสารชีวภัณฑ์ไปใช้ในการแปลงการเกษตร เพื่อลดการใช้สารเคมีและการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร
8. การจัดตั้งกองทุนพันธุ์สัตว์ เพื่อให้แจกจ่ายให้แก่ชาวบ้านในพื้นที่
9. การนำพันธุ์สัตว์ไปขยายพันธุ์ในพื้นที่ เช่น พันธุ์เป็ด ไก่ และหมูดำ
10. การนำสูตรอาหารลดต้นทุน ไปปรับใช้ในครัวเรือน และการเผยแพร่ให้ชาวบ้านในพื้นที่

การประเมินความพึงพอใจ รุ่นที่ 65 ทต.เวียงเชียงแสน อ.เชียงแสน จ.เชียงราย

ประเด็นประเมิน	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	ไม่ตอบ
เนื้อหาสาระวิชาเรียนในภาพรวม	98.11	1.89	-	-
ระยะเวลาตลอดหลักสูตร	83.02	15.09	1.89	-
ระยะเวลาในการเข้าฐานภาคปฏิบัติ	81.13	18.87	-	-
การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	90.57	9.43	-	-
วิทยากรมีความรู้	96.23	3.77	-	-
สถานที่อบรม	94.34	5.66	-	-
สถานที่พัก	86.79	13.21	-	-
อาหารและเครื่องดื่ม	96.23	3.77	-	-

หมายเหตุ : มีผู้ส่งแบบประเมิน 53 คน จาก 58 คน